

Kurum	: Işık Üniversitesi Ostim Teknik Üniversitesi
Başlık	: İç Mimarlık Ne Değildir? Yeni Çağda İç Mekan Anlayışı Prof. Dr. Ö. Osman Demirbaş
Konuşmacılar	: Dr. Öğr. Gör. Merve KURT KIRAL, Prof. Dr. Özgen Osman DEMİRBAŞ
Video Adresi	: https://youtu.be/INtYJoAhZBY
Yayın Tarihi	: 30.11.2022

Merve Kurt Kıral: Merhabalar, Değerli Katılımcılar, Sevgili Öğrencilerimiz, Ostim Teknik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi olarak hazırladığımız webinarımıza hepiniz hoş geldiniz. Ben İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü Dr. Öğretim Üyesi Merve Kurt Kıral. Bugünkü konumuz iç mimarlık ne değildir? Ve yeni yüzyılda yeni mekân anlayışı üzerine olacak. Bu kapsamda konuşumuz Işık Üniversitesi Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Osman Demirbaş. Hocam, öncelikle hoş geldiniz,

Ö. Osman Demirbaş: Hoş bulduk. Çok teşekkür derim davetiniz için Sevgili Merve. Müsaade edersen Merve diye hitap edeceğim çok eskiden beri olan...

Merve Kurt Kıral: Tabii ki Hocam, çok sevinirim. Bugün sizin değerli bilgilerinizden, deneyimlerinizden faydalanacağız. Siz de gerçekten bizi kırmayıp davetimizi kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederiz. İlk olarak kısaca sizi tanıtmak isterim izninizle Hocam.

Ö. Osman Demirbaş: Tabii ki.

Merve Kurt Kıral: Prof. Dr. Osman Demirbaş Bilkent Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümünden lisans, yüksek lisans ve doktora derecelerini almıştır. Araştırma görevlisi olarak başladığı akademik hayatına ilk olarak Bilkent Üniversitesinde daha sonra İzmir Ekonomi Üniversitesinde devam etmiştir. 2017-2018 yılları arasında misafir öğretim üyesi olarak Birleşik Krallık İskoçya'da görev yapmıştır. Aynı zamanda IFI Uluslararası İç Mimarlar Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev almış. Hâlen IFI Avrupa elçisi ve eğitim birliği görevlerini sürdürmektedir. Bunu da söylemeden geçmek istemiyorum. Osman Hocam, benim Bilkentten İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü 1. sınıf Temel Tasarım dersimin ilk hocası ve daha birçok dersimin. Ama benim için çok kıymetli ve özel o yüzden ilk hocam, ilk tasarım hocam kendileri. Sizden çok şey öğrendim. Hâlâ da öğrenmeye devam ediyorum çalışmalarımızla birlikte. Bana katkılarınız içinde buradan teşekkür etmek isterim Hocam size.

Ö. Osman Demirbaş: Sevgili Merve, çok teşekkür ederim. Bu nazik sözlerin için kızardım galiba.

Merve Kurt Kıral: Ben de Hocam.

Ö. Osman Demirbaş: Çok nazıksın, teşekkür ederim. Bunları duymak çok güzel tabii, eskiden öğrencim olmuş bir meslektaşımın okulunda, onun konuğu olarak da yer almakta benim için ayrı bir mutluluk ve gurur çok teşekkür ediyorum bu nazik davetiniz için hem sana hem İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümünüze hem de Ostim Teknik Üniversitesine bu nazik daveti için çok teşekkür ediyorum. Umarım besleyici, keyifli, beklentiyi karşılayan bir sohbet yapma şansı yakalamış oluruz.

Merve Kurt Kıral: Ondan hiç şüphem yok Hocam. Biz de tekrar çok ederiz. O yüzden bugün ben hem çok mutluyum hem de tabii ki çok heyecanlıyım sizinle birlikte olduğum için. İzninizle Hocam, öncelikle aslında konu başlığımızda da yer alan “İç mimarlık ne değildir?” sorusuyla başlamak istiyorum. Böyle bir konu başlığı önerdiniz ve iç mimarlığı da özellikle, ısrarla birleşik yazmamamız konusunda da ricada bulundunuz. Çünkü böyle bir kafa karışıklığımız var sanıyorum. Belki de tam olarak doğrusunu bilmiyoruz. O yüzden bununla başlamak istedim. TDK çünkü iç mimarlığı 2 ayrı kelime olarak bildiğiniz gibi kullanımı öneriyor, ama İçmimarlar Odası da bunu birleşik yazıyor ve kullanıyor. Peki, nedir sizce iç mimarlık ve neden birleşik yazmamız gerekli? Sizce neden böyle bir ikilem söz konusu?

Ö. Osman Demirbaş: Şimdi; Sevgili Merve, eğer müsaade ederseniz ben çok da kısa diyemeyeceğim, ama hızlı hızlı geçmeye özen göstereceğim bir sunumda oluşturdum. Önce yoktu niyetim sonra sohbet ederken ve düşünürken bu tartışmayı besleyeceğini düşündüm. Biraz baştan alalım istedim. Yani bu sorunun cevabına geleceğim elbette ama bu sorunun cevabına giderken biraz iç mimarlığın ne olduğunu anlayarak gitmekte fayda olduğunu düşünüyorum. Ondan sonra daha kolay yanıtlayabiliriz diye düşünüyorum. Müsaade ederseniz paylaşacağım şimdi; yalnız orada onu sona sakladık aslında ama bu TDK ile ilgili bir açıklama yapmam gerekiyor. Aslında ben direkt TDK üzerinden de Türk Dil Kurumu üzerinden de elimden geldiğince bir bazı paylaşımlar yapacağım sizinle. TDK aslında bir öneride bulunmuyor. Şu anda TDK’da bu aslında kavramsal olarak bazen kafamız karışıyor. TDK sözlüğünde var olan tanım ayrı yazılan tanım. O yüzden birçok kişi diyor ki: “Ya Türk Dil Kurumunun sözlüğü en geçerli sözlük bu. Orada ayrı yazılıyor iken siz neyin iddiasındasınız?” diyor. Sohbetin sonunda bununla ilgili de bir açılım olacak. Ya bunu şunun için söyledim. TDK genelde önermez. TDK sözlük düzenler ve TDK hep güncellenir biliyorsunuz. Yani TDK sabit değildir. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra Türkiye Cumhuriyeti ortaya çıktıktan sonra ortaya konmuş Türk Dil Kurumu Cumhuriyet’in en başından bu yana hep kendini geliştirerek Türkçeyi zenginleştirerek güncellenen bir dil arayışı içindedir. Dolayısıyla burada hani sanki TDK bir engelmis gibi algılamamız da fayda var. Yani şunu da söyleyeyim. Siz öyle söylediniz diye demiyorum da genel olarak kamuda bu bazen böyle algılanıyor. Tam tersi TDK bizden, bizden derken bu dili kullananlardan beklenti içindedir. Türk dilini kalkındırmak, geliştirmek, zenginleştirmek adına bakalım biz ne yapabiliriz? Ben şimdi inşallah beceririm. Çok yaşlı değilim, ama bazen...

Merve Kurt Kıral: Estağfurullah Hocam.

Ö. Osman Demirbaş: Bazen bu şeylerde siz söyleyin, teknolojilerde çuvallayabiliyorum. Evet, galiba doğrusunu buldum. Şimdi paylaşıyorum. Görüyorsunuz ekranda değil mi?

Merve Kurt Kıral: Evet, şu an görüyoruz Hocam.

Ö. Osman Demirbaş: Harika. Ben tekrar teşekkür ederek başlamak istiyorum. Benim için büyük bir şeref sizlerle birlikte olmak. Ostim Teknik Üniversitesi genç bir üniversite ben Ankara

kökenliyim. Ankara'da olması benim için ayrıca değerli ve iç mimarlık çevre tasarımı şu an her ne kadar ben fakültede idari bir görev yürütüyor olsam da dolayısıyla fakültem altındaki tüm tasarım disiplinlerine eşit mesafede dursam da ve de kadrom endüstriyel tasarım bölümünde olsa da endüstriyel tasarım bölümü hocası olsam da asıl eğitimim, formasyonum iç mimarlık olduğu için bu bölümde sizin bölümünüzün konusu olmak benim için ayrıca büyük bir şeref. Ben genelde bu tarz sohbetlere bu karikatürle başlıyorum. Bu karikatürü çok seviyorum. Maalesef bu karikatürün sahibini bulamadım bir türlü. Onun için böyle anonim paylaşıyorum ama muhakkak görmüşsünüzdür. Görmeyenlere de ilk olur. İşte burada Mimar Sinan biliyorsunuz, bizim kültürümüzde çok çok önemli yeri olan bir mimar, bir bilim insanı, bir sanatçı. Tarihte de çok önemli yeri var özellikle işte Osmanlı tarihinde. Şimdi burada Mimar Sinan diyor ki: "İç mimarlıktan yatay geçişle iyi ki mimarlığa geçmişim dimi mi abi?" diyor. Arkasında da kalfası var. "İç Mimar Sinan hmmm... olurmuş aslında." diyor. Bu bana böyle çok komik geliyor. 2. bir karikatürüm daha var. O da bu bunu muhakkak görmüşsünüzdür. "Burası biraz daha minimalist olsa, beyaz renk ve yalın yüzeyler kullanılsa, kırmızı ve tonları daha az olsa diyorum." "Mesleğin ne senin?" diye soruyor zebani. "Mimar" diyor. "İç mi dış mı?" "Burada da mı yahu?" diyor.

Merve Kurt Kıral: Bu kavramlardan kurtulduk mu Hocam?

Ö. Osman Demirbaş: Aslında problem buradan çıkıyor. Bu birleşik yazma, ayrı yazma meselesindeki asıl hikâye bu. Çünkü aslına baktığımızda biraz öbür tarafından da görmemiz lazım işi. O yüzden ben size rica ettim. Başlığı böyle yapalım, biraz provokatif bir başlık olsun ve mutlaka birleşik yazalım. İç mimarlık ne değildir'den kastım oydu. İç mimarlığı ayrı yazdığımız zaman bir şeyin içi dışı ayrımını ister istemez yaratıyoruz. Bunu biraz sonra daha detaylı gireceğim, ama burada açalım. Yani içi bir ön ek yerine bir ayrı kelime iç mimariyi de bir kelime tamlaması olarak kullandığımız zaman ister istemez bir şeyin içi dışı kavramına giriyoruz. Ve iç mimarlık anlayışı ister istemez bir dış mimarlık algısını da yaratıyor ki bu çok yanlış bir şey. Yani ben mimar değilim tabii yani mimarlık üzerine ahkâm kesmek benim haddime değil ama herhâlde bunu söylemem de bir sakınca yoktur. Mimar meslektaşlarım da bana kızmazlar. Mimarlığın içi dışı olamaz. Mimarlık bir bütündür. Yani bir şeyin içi dışı tanımına girdiğiniz de kafa karıştırıcı başka bir yere giriyorsunuz. Orada da sorun başka bir yere giriyor. Eğer mimarlık bir bütünsel içi dışı beraberse "Eee o zaman iç mimarlık farklı ne yapıyor?" soruna geliyor. Biz bugün onu anlamaya çalışacağız. Yani iç mimar farklı ne yapıyor ki; iç mimar olarak ayrı bir kimlikle ortaya çıkıyor. Ama bunun tekrar altını çiziyim. Bütün iç mimarlık öğrencileri de iç mimar olma adayı olan genç meslektaş adaylarımız da bunu böyle bilsinler. Mimarlık bir kabuk tasarımı değildir. Mimarlık bir bütündür. Mimarlık mekân tasarımıdır. Ama mimarın mekâna yaklaşımıyla iç mimarın mekâna yaklaşımı (özür dilerim) çok başkadır. Görüş yani yaklaşımımız ve ele alış biçimimiz farklı olduğu için aynı işi yapmayız. Farklı biçimlerde yaparız. Burada böyle bir nüans var. Bunu anlamaya çalışalım. En azından ben kendi anladığım, tariflediğim şekilde size sunayım. Sonra tartışırız elbette farklı görüşler olacak. Bu yansıyı da onun için koydum. Yani böyle iç mimarlık, iç mekân tasarımı dediğimiz de neler çıkıyor falan. Aslında benim bir sene kadar önce bir konuşmam vardı. "Bir iç meselesi var mı yok mu?" diye oradan kalan bir yansıydı bu. Aslında biraz konuya geçmişe dönerek bakalım. Ben 15.000 yıl önceden başlayacağım. Daha da geçmişe gitmeyeceğim. 15.000 yıl önceden başlayacağım. İç, "İlk İnsandan Bugüne İÇERİLERİ" diye bir başlıkla başlıyorum. Bu gördüğünüz panel büyük ihtimal öğrenci arkadaşlarımız sanat tarihinden falan hatırlayacaklar bunları. Bu Aslan Paneli "Lion Panel" diye geçiyor. Chauvet Mağarası Fransa'da tahmini olarak milattan önce 15.000-10.000 yılları arasında. Bu 84 yılında bulunuyor, Aralık ayı sanıyorum. Güney Fransa'da bulunuyor ve rastlantı eseri bulunuyor, tesadüfen bulunuyor. Yapılan karbon testleri sonucuna göre dünya üzerinde bulunan en eski mağara resimlerinin bu mağarada olduğu biliniyor şu an için. Yani şu an için

diyorum biliyorsunuz Göbekli Tepe'den önce Çatal Höyük'tü medeniyetin, örgütlü toplum düzeninin başlangıcı. Ondan sonra Göbekli Tepe bulundu daha da geriye gittik. Büyük ihtimalle bilim ilerledikçe, arkeoloji ilerledikçe daha da gerisini bulacağız gibi gözüküyor. Neyse ben konuma döneyim. Şimdi; bu resimlerle birlikte bu mağarada artık nesli tükenmiş olan mamut, mağara ayısı, tüylü gergedan gibi hayvanların da kemik ve kafatasları bulunuyor. 2014 yılında da burası UNESCO tarafından Dünya Mirası olarak kabul ediliyor. Şimdi; bunu niye gösteriyorum? Aslında bizim hizmet verdiğimiz alan yani 'yapılı çevre' diyelim tarihe baktığımızda insanın kendini doğadan koruma güdüsüyle ortaya çıkmış bir şey ve ilk başta doğal çevredeki birtakım korunaklardan yaralanıyor. Kendine bir sığınak edinme mağarada bunlardan biri. Fakat mağarada ilk yaptığı iş o çevreye, doğal çevreye müdahale etmek, o çevreyi dönüştürmek oluyor. Şimdi; burada diyebilirsiniz ki "Ya burada amaç başka ama burada bir iletişim derdi var." Doğru, yani bir iletişim derdi var. Bir mesaj verme derdi var. Belki birlikte yaşadığı mağaradaki diğerlerine belki kendinden sonrakilere belki de bir iz bırakma, bir belgeleme derdiyle bunların hepsi de var açıkçası. Yani var dediğimiz arkeolojik bulgulardan bütün bunları yakalıyorlar. Ama sonuç olarak yaşadığı mekâna bir müdahale edip onu dönüştürme, kendine göre yaşanır bir mekân yapma çabası. Şimdi; biraz daha yakına gelelim. Milattan önce 10.000'lere gelelim yani günümüzden 12.000 yıl önce Göbekli Tepe, Şanlıurfa il merkezine 18-20 km kadar kuzeydoğuda bulunuyor bu Örencik köyü yakınlarında. Dünyanın bilinen en eski kült yapı topluluğu. Bu yapıların ortak özelliği işte 10-12 adet T biçimli sütunun eliptik olarak dizilmesi ve etraflarında böyle bir amfi düzeni gibi 2-3 sıralı oturma planları olması. Şu anki bilgimize göre Göbekli Tepe tarihin sıfır noktası olarak kabul ediliyor. Çünkü ilk örgütlü mekân tasarımını Göbekli Tepe'de görüyoruz. Ve de enteresan olarak Göbekli Tepe'ye kadar biz ilk örgütlü mekân tasarımı konut yani konutsal yaşam için olduğunu zannederken burada daha çok bir inanç sistemi üzerinden bir açılım oluyor. Çok detaya girmeyelim. Konumuz bu değil. Buradan buraya atlayalım istedim. Bunu da biliyorsunuzdur herhâlde, bu da güney İngiltere'de, güney Britanya'da diyelim ya da Britanya Adası'nda Stonehenge, meşhur Stonehenge bu biraz daha erken zaman milattan önce 3.000-2.000 yılları arası olduğu söyleniyor, ama işin en ilginç yanı buradaki taşların nerden geldiği. Çünkü bu bölgede bu taşlar yok! Tabii ben bunu biraz esprili olsun diye yazdım: Dünyanın ilk hapishanesi! Bu taşların dizimi öyle bir şekildeki; bir kere günümüz mimarisi ya da yapı sanatındaki en temel yapı özelliğini gösteriyor: düşey taşıyıcılar ve yatay taşıyıcılar ya da günümüz tabiriyle kolonlar ve kirişlerden oluşuyor. Ve öyle bir dizin hâlinde kurulmuş ki bunlar bir mekânı tanıtıyor. Yine bir mekân çabası var. Daha sonra tabii bildiğimiz Konya, Türkiye, Anadolu, Çatalhöyük günümüzden 9.000 yıl önce yani milattan önce 7.000'ler civarı çok geniş bir Neolitik Çağ ve Kalkolitik Çağ Dönemi yerleşim yeri bildiğiniz gibi. Bu höyükte yan yana, yan yana, yan yana gelmiş yaşam birimlerinden oluşuyor ve Çatalhöyük'teki en büyük özellik ilk örgütlü yaşamsal form olmasının ötesinde aslında yapılar mağaradaki anlayıştan çok farklı değil. Yani dışarıya karşı insanların kendilerini koruması esas alınarak yapılmış. Dolayısıyla bütün yaşam üniteleri dip dibe yani bir sokak mantığı yok. Ev diyelim ya da oda diyelim, yaşam mekânları diyelim çatıdan ya da tepeden erişiliyor. Gün ışığı da buradan giriyor. Dolayısıyla aslında bizim kabul ettiğimiz ilk örgütlü yerleşim yapısı olan Çatalhöyük aslında iç mekânın kurgusundan ortaya çıkıyor. Yani bir kentsel tasarım ölçeğinden değil iç mekânın hücre hücre hücre hücre yan yana gelmesinden ve de burada aslında Çatalhöyük çok güzel bir örnektir. İç mekânda ne kadar fonksiyonel müdahaleler olduğunu görürüz. Şimdi; burada benim asıl derdim: bizim katılmış düşünce sistemimizi yıkmak. Hep iç mimarlık dediğimizde bize dayatılan ve ister istemez, doğal olarak kendi içimizde hissettiğimiz şey, bir şeyin içi olma durumu. Hep içeriye odaklanıyoruz. Çok sadeleştirsek bir kutunun içi derdine düşüyoruz. Yapılı bir çevrede tanımlanmış bir kabuğun içindeki sınırlarla belirlenmiş boşluğu donatmak olarak anlıyoruz. Ama iç mimarlık bunun çok ötesinde, özellikle günümüzde bunun çok ötesinde. Şimdi; buradan şuna da geleceğim. Sizin bölümünüzün de ismi o mesela iç mimarlık ve çevre tasarımı ki Türkiye'de maalesef bu çevre tasarımı da çok yanlış yorumlanıyor. Ben kendi

algımca sizlerle bir şeyler paylaşacağım. Ne kadar katılırsınız. Şimdi; iç mimarlık dediğimiz şey dediğim gibi yapıli çevrede tanımlanmış... Pardon, bir şey mi söylediniz?

Merve Kurt Kıral: Hayır Hocam dinliyoruz.

Ö. Osman Demirbaş: Devam edeyim mi peki, özür dilerim, bir ses gelince soru oldu zannettim. Yapılı çevrede tanımlanmış bir kabuğun içindeki sınırların ötesinde bir müdahale. Peki, nereye müdahale iç mimarlık? Yani bir şeyin içi değilse nereden bahsediyoruz? Asıl derdimiz o! İç mimarlıkta esas olan kullanıcıya odaklı mekân tasarlamak. Yani biz bir şeyin içini tasarlamaktan daha çok bir kutunun içini -şey demeyelim de ona- daha anlamlı konuşalım. Bir kutunun, tanımlı bir kapalı kutunun içini tasarlamaktan daha çok bir ihtiyaca yönelik kullanıcının yakın çevresini tasarlamaktan bahsediyoruz. Yani dışardan içe bir anlayış yerine içerden dışarı, içeriden dışarı dediğimde bizim hedef noktamızla, bizim öznemiz kullanıcının kendisi, bireyin kendisi. Biz kişiye özel tasarım yapan bir tasarım disipliniyiz. Kişiye ya da kişilere yani kişiden kastım illa münferit bir birey olmak zorunda değil. Bu bir birey grubu da olabilir. Bu bir aileyse aile fertleridir. Bir çalışma grubuysa odur. Bir sınıfsa öğrenciler ve öğretmendir vesaire. Kullanıcısını yani genellikle insanı merkezde tutan genellikle diyorum çünkü "Her zaman insan olmak zorunda mıdır, zorunluluğu var mıdır?" soru işareti de oluyor ki benim tecrübem de bu da oldu. Hayvanlara da mekân tasarladım. Mesela çok enteresan bir tecrübedir. Ama genelde insan için yapıyoruz. Kullanıcısını merkezde tutan bir tasarımdır iç mimarlık. Dolayısıyla yani iç mimarlık sadece içeriği bezemek değildir. Bir mekânın, bir mimari yapının içini bezemek değildir. Onun ötesinde bir dünya yaratmaktır. Ama bir dünya yaratmak derken kullanıcısını merkeze alıp o kullanıcının ihtiyaçları doğrultusunda bir dünya yaratmaktır. Biraz sonra bunu biraz daha açacağım. Bu görsel belki tanıyanlar çıkacaktır: Barselona'dan Antoni Gaudi'nin meşhur "La Sagrada Familia" kilisesinden, şapellerden birinin içi. Biraz daha günümüze geldik. Bu da Londra'da Hyde Park'ta yer alan The Magazin Restaurant'ın bunun da mimarı ve tasarımcısı diyelim toprağı bol olsun Zaha Hadid. Bunun özellikle dış fotoğraflarını vermedim. İçeriği göstermek istedim ki içerideki dokunuşların fonksiyona yönelik nasıl müdahaleler yaptığını görebilelim. Ve de benim tabii çok çok önemli gördüğüm ve tasarım tarihinde tasarımın bir bütün olduğu ve tasarımın bir takım işi olduğunu en iyi gösteren Glasgow dörtlüsünün en önemli ismi Rennie Mackintos, Charles Rennie Mackintos Glascowlu bir sanatçı, tasarımcı, bir mimardır Rennie Mackintos. Ama Glasgow Dörtlüsü'nde Glasgow stilini yaratan Glasgow Dörtlüsü'nde tekstil tasarımı, grafik tasarımı, endüstriyel tasarım, iç mimari, mimari bir araya gelmiş ve mekânları kullanıcısına özel mekânın kendi kimliğinde ortaya çıkartacak bir tasarım anlayışıyla gitmiştir. Yani sadece mekânı donatmak değildir bizim işimiz ve bakın bu fotoğrafları ben çekmiştim. Özellikle de böyle çok sunumlarda mutlulukla kullanıyorum. Şu solda gördüğünüz fotoğraf benim için çok önemlidir. Bu dıştan içe değil; içten dışa dediğim anlatımı metaforik olarak o da çok güzel gösterir. İçerisi dediğimiz ya da tasarladığımız mekânın çevresiyle ilişkisi çok çok önemlidir. Dolayısıyla iç mimarlığı anlamaya çalışırken ne olmadığını söylerken ne olduğunu söylemek isterken istiyorsak şunu muhakkak anlamamız lazım. İç mimarlık en başta kullanıcısının 5 duyusuna hitap eden ideal yaşam ortamını tasarlamaktır. Şimdi; zaman değişiyor. Elbette tanım olarak iç mimarlık algı olarak da iç mimarlık daha genç bir meslek yani ben milattan önce 15.000'li yıllardan başladım. Biraz manipülasyon yaptım belki. Orada bir iç mekân müdahalesi, iç mekân tasarımı iç mimari anlamında bir yaklaşım yoktu, muhakkak ama bu insanın içinden gelen doğal bir hareket. Son yüzyılda tabii meslek çok başka bir yerlere geldi. Bunun birçok sebebi var. Yani sosyokültürel, sosyoekonomik, siyasi birçok sebebi var. Ama her alanda olduğu gibi tasarım alanında da ara tanımlar, yeni disiplinler ortaya çıkmaya başlıyor. Şimdi; burada önemli olan yeni olanın kabulü ve gelişiminin izlenmesiyle ilgili. Bir mesleğin bir başka meslekle olan ilişkisinde kadim olup olmaması, yeni olup olmamasından ziyade disiplinleşip disiplinleşmediği sürecini

değerlendirmek gerekiyor. İç mimarlıkta bu bence artık rüştünü ispatladı. İç mimarlık artık sadece bir mekân donatan zanaat olarak değil, bilimsel anlamda, akademik anlamda üzerine yazılar yazılan, araştırmalar yapılan artık konuşabileceğimiz belli bir tarihi oluşmuş, söylemleşmiş ve kendi kuramlarını üretmeye çalışan bir meslek ve de gittiği yön bambaşka. Artık fiziksel mekânın ötesinde mekânlardan bahsediyoruz. Yani yarının mekânları ya da alternatif mekânlar. İlla yarının mekânları olması da gerekmiyor alternatif mekânlar. Mesela bu solda gördüğünüz bir uçağın, özel bir jetin işte executive salonu. Çok problemlili mekân, silindirik bir mekân ve orada belli konfor düzeylerini sağlamanız lazım. Bu arada da mobil, hareketli bir de yerden yukarıda ya da sağdaki ki ben uzun senelerce bu sektörde hizmet verdim. Yani bu sektörün eğitim alanında hizmet verdim düzeltiyim tabii ki yanlış bir anlayış olmasın. Burada da hani bu işi birlikte götürdüğüm çok değerli meslektaşlarım var: Markus Wilsing, Emre Ergül, Can Özcan gibi hocalarımı anmadan da geçmeyeyim. İzmir’de bu konuda özelliikli dersler yapıyorduk. Yat tasarımı yani denizdesiniz, sabit olmayan bir mekân var. Karasal olmayan bir mekân var. Zorlu bir mekân var. Yine dar ve ortogonal olmayan yani duvarları, tabanı ve yeri birbirine dik olmayan, hep açılarla uğraştığınız ve belli yaşamsal konforları sunmanız gereken mekânlar var. İşte bunların hepsi bizim için birer eylem alanı. İç mimari için birer eylem alanı.

Merve Kurt Kıral: Hocam, pardon yani burada mesela iç mimarlık dediğimizde genel olarak hep kamusal mekân ve konut üzerine yoğunlaşıyoruz ya bu örnek aslında bizim için çok tabii bence önemli bir örnek oldu. Hakikaten iç mimarlık mesleğinde, disiplininde mekân tasarımında sadece kamusal, özel ya da konut olarak düşünmememiz gerektiği ve bu işte ara mekân olarak bunu tanımıyoruz. Ne olarak tanımıyoruz şu anda bilmiyorum ama hakikaten bu çok iyi bir örnek oldu. Teşekkürler Hocam.

Ö. Osman Demirbaş: Ben teşekkür ederim. Evet evet evet bu yorumunuz çok doğru Sevgili Merve. Alternatif iç mekânlar diyebiliriz bunlara ki yani bunun daha ötesi de var. Mesela yaşadığımız Covid pandemisi 2 seneyi aşkın süre dünyayı hapsolmaya zorlayan pandemi, salgın, büyük salgın. İnsanları yeni arayışlara götürdü. Mesela bu noktada yat sektörü mesela çok gelişti. Karavan sektörü çok gelişti. Otele gitmek yerine insanlar karavan kiralayıp karavan tatilini tercih ettiler. Ve dünyada aslında aşağı yukarı son 10 senedir çok yaygın ve popüler olan ülkemizde de son 3-4 yıldır hızla yaygınlaşan küçük evler dediğimiz ‘Tiny Houses’ dediğimiz kavram ortaya çıktı. Bu iç mimarlık için çok çok önemli bir açılım; çünkü iç mimarın en önemli özelliği zorlayan mekânlarda doğru çözümler üretmesi. Ben özür dilerim. Bu Plaza Türkçesi dedikleri hikâyeyi hiç sevmiyorum. Mümkün olduğunca kendi dilimizde gitmeye özen gösteriyorum, ama bazı şeylerin karşılığını da tam bulamıyoruz. Bu meydan okuyan diye çevirebiliriz ‘Challenging Interiors’ diyorlar. Meydan okuyan iç mekânlar: yat öyle bir yer, öyle iç mekân, uçak öyle bir iç mekân, efendime söyleyeyim; tren öyle, karavan öyle ya da o ‘Tiny Houses’. Burada mesela ben şu imajda size bir şey göstermek istiyorum. Dikkatinizi çekmek istiyorum. Bakın, mutfağın barının önündeki tabureler bizim standart bir mekânda kullandığımız tip tabure değil. Bunlar yere sabitlenmiş tabureler ve ayak destekleri bar tezgâhının alnından çıkıyor. Çünkü hareketli bir mekândan bahsediyoruz. Dolayısıyla bu mekânın dinamiklerini bilmemiz gerek. Tek bir tasarımcının her şeyi tasarlaması mümkün. Ben hani bunu biraz daha sonda açıklayacağım, ama çünkü esas olan tasarımdır. Ama tasarım formasyonu almak tasarım algısı anlamında beceriler, yetiler kazandırsa da farklı tasarım problemleri farklı ölçeklerdeki tasarım problemleri farklı uzmanları muhakkak gerektirir. Bu detayı yakalayabilecek kişi iç mimardır. Şimdi; biraz daha ileri götürüyorum sizi.

Merve Kurt Kıral: Uzaya mı geldik Hocam?

Ö. Osman Demirbaş: Efendim, evet uzaya geldik.

Merve Kurt Kıral: Konuşuluyor çünkü son zamanlarda bu konudaki düşüncelerinizi de merak ediyorum.

Ö. Osman Demirbaş: Ben çok değerli görüyorum. Bu Uluslararası Uzay İstasyonu'ndan bir çalışma mekânı. Tabii biliyorsunuz uzayda yerçekimi olmadığı için 'yer, gök' ya da şöyle tanımlayalım 'taban, tavan, duvar' algısı biraz daha göreceli. Her yer her şey olabiliyor. Fakat burada aslında gördüğümüz -Karşılıklı etkileşimli bir oturum yapsaydık bunu dinleyen arkadaşlarımıza, meslektaşlarımıza sorardım.- ne görüyorsunuz? diye sorardım. Büyük ihtimalle de gelecek cevapların çoğunluğu kaos olurdu. Kalabalık, bir görsel rahatsızlık var. Gerçekten öyle.

Merve Kurt Kıral: Kablo vesaire gibi.

Ö. Osman Demirbaş: Evet, fonksiyon olarak büyük ihtimalle çok iyi çalışıyor. Amacını çok iyi yapıyor. Hatta orada keyboard var. Görüyorsunuz di mi? Bir müzik keyboardu var sol tarafta. Onun amacı daha eğlence amaçlı mı, rekreasyon amaçlı mı bilmiyorum. Daha yakında yine labtop var. Onun üstünde bir labtop daha var sabitlenmiş. Şimdi; sırf bu yüzden artık Amerika Ulusal Uzay Ajansı NASA, Avrupa Ulusal Uzay Ajansı ESA benim bildiklerim özellikle araştırma ekiplerine endüstriyel tasarımcı, iç mimar, görsel iletişim tasarımcısı gibi uzmanları katmaya başladı. Burada en önemli unsurlardan biri iç mimarlık üzerine çünkü NASA'nın özellikle son yaptığı açıklamalarda söylediği uzayda güvenli, seyahat ve çalışma için ortamı sağlayabiliyoruz. Ama uzun süreli kalmalarda psikolojik bozulmanın önüne geçemiyoruz. Burada uzun süre kalacak insanların mutlu, sağlıklı olacakları sadece bedensel sağlıkları değil ruhsal sağlıklarını da koruyacak, destekleyecek mekânsal müdahalelere ihtiyacımız var diyorum. Şimdi; bunları açabiliriz yani mesela otomotiv endüstrisinde de işte bir otomotivin içi de aslında bir ara kesit endüstriyel tasarımla iç mimari arasında. Şimdi; bu görseli tanıyan tanır. Bu çok meşhur bir filmde Stanley Kubrick'in eski bir filmi gençler pek takip etmiyorlar ama kült bir film, tavsiye ederim 2001 Uzay Macerası "2001: A Space Odyssey" diye geçer. Bu mekân uzayda, bir yörüngede herhâlde -hangi yörüngede bilmiyorum- bir uzay yapısının içi. Bu bir uzay mekiği değil. Uzaydaki bir yapı ve onun içi. Gördüğünüz gibi buradaki karakterimiz jogging yapıyor. Koşuyor yani dünyevi bir aktivite yapıyor. Sağda solda o uyuma üniteleri var. İşte çalışma birimleri var, ama bu bir silindirik yapı aslında böyle bir simit gibi 'torus' çünkü bu kendi merkezi etrafında dönerek yani tabii bu kurgusal bir şey ama şu anda bilim insanları bunları araştırıyorlar ki uzayda yaşamın alternatiflerini üretebilsinler. Simit dediğimiz 'torus' dediğimiz geometrik şekil bu. Yani adamın koştuğu yöne bakarsanız düz bir yol değil. Dikkat edin böyle bir iç bükey daire gibi yukarı doğru koşuyor gibi. Çünkü bu yapı kendi merkezinde dönerek belli oranda yerçekimi sağlıyor. İşte burası bir yaşam mekânı. Sevgili Meslektaşlarım, Sevgili Öğrencilerim, burası bir yaşam mekânı ve burası tasarlanması gereken bu koşan bireyin koşma aktivitesini yapmakla birlikte yeme, içme, uyuma doğal ihtiyaçları ve orada bulunma gereği olan işini rahatça, sağlıklı yapabilmesini sağlayacak bir mekân. Bu mekânı tasarlayacak birilerine ihtiyaç var. Biraz daha ileri gidelim. Artık dünya dışı yaşamlar tartışılıyor. Birçok kavramsal proje yarışmaları yapılıyor, tartışmalar yapılıyor. Dünyadaki gelişmiş ülkelerin uzay ajansları dünya dışı yerleşimler üzerine çalışmalar yapıyorlar ki; bunun 1. evresi, dünya yörüngesinde oluşacak bir yaşam imkânı, yaşam üniteleri diyelim. Daha sonra da Ay ve Mars diye gidiyor şimdilik. Şimdi; o noktada yine kuramsal bir tamamen kavramsal bir tasarım göstereceğim size. Bu biraz önce Stanley Kubrick'in filmindeki yapı gibi yine 'torus' dediğimiz simit şeklinde devasa bir yapı. Bu tabii çok tamamen bir konsept tasarım. Uzayda dünyanın yörüngesinde sabit kalacak dev bir kent. Şimdi diyeceksiniz ki; "Hocam, iç mimarlık konuşurken bunu niye gösteriyor?" Haklısınız. Burası dev bir

kent ama içinde bulunduğu ortamı düşünürseniz yani uzayı burası aslında büyük ölçekli bir iç mekân. Yani yarın bir gün iç mekân kavramı dediğimiz şey boyutta değiştirecek belki. Ki günümüzde bu başka bir yere evriliyor. Mesela işte sanal gerçeklik, yapay zekâ, bilgisayar oyunları gibi açılımlarımız var. Şimdi; ben biraz dağınıkta hazırladım bu sunumu. Sizi biraz ben kendi becerilerim, kendi tanımlarım üzerinden götürücem. Bu yat işini özellikle göstermek istiyorum. Bir önceki üniversitemde yat tasarımı üzerine ayrıcalıklı derslerimiz, programlarımız vardı. Ben de bunun içindeydim. Yat tasarımı üzerinden biraz hayal gücümüzü geliştirerek iç mimari diye tariflediğimiz meslek ya da disiplinin müdahale alanlarının neler olabileceği, sınırlarının nereye kadar uzandığına dair bir fikir vermek amacıyla. Tabii bu gösterdiklerim genelde bu super yat ya da süper ya da mega yat dedikleri çok büyük, çok lüks ve çok büyük fiyatları olan yatlar ama yani bu çok ciddi bir sektör. Ve ben genç öğrenci arkadaşlara söylüyorum. Bu sektör gün geçtikçe ilerliyor. Sektör çok ciddi olarak iç mimar ihtiyacı içinde çünkü mekânı en iyi okuyabilen ve mekânı doğru ölçekte ele alabilen, formasyonu kazanmış tasarımcılar, uzman tasarımcılar iç mimarlık alanından genelde geliyor. Ve burada işte gördüğünüz gibi bir kimlik oluşturmak. Sakın şöyle yorumlamayın: “Şimdi; Hocam bunu bize gösteriyorsunuz. Bu iyi bir tasarım mı?” demeyin. Ama yapılmış bir tasarım ve bir iç mekân tasarımı. Burada iyiyi kötüyü tartışmıyoruz. Şimdi; bu grafiği de şunun için koydum. Bu ki 10 yıl öncenin rakamları hatta 11 yıl öncenin rakamları. 11 yıl önceki rakamlara göre; Türkiye dünyada 4. büyük yat üreticisi yani ülkemizde müthiş bir potansiyel var bu alanda. Genç tasarımcıların kendilerine yer bulabilecekleri özellikle iç mimarların kendilerine yer bulabilecekleri müthiş bir sektör. Birkaç tane bu iç mekânlardan resim göstermek istiyorum. Çünkü demin Merve Hocam sizin de söylediğiniz gibi yani mekân ya da iç mimari mekân iç mimarinin müdahale ettiği mekân dediğimiz kamusal konutsal (düzeltiliyorum) konutsal mekân ve kamusal mekân algılarının çok ötesinde bu alternatif mekânlar müthiş dinamikler veriyor iç mimarlara. Şimdi; burada mesela şu detaylara dikkatinizi çekmek istiyorum. Mesela bakın dolapların kulpları herhangi bir hareket anında, bir çarpma durumunda zarar vermeyecek şekilde gömülü tasarlanmış. Dar mekânlarda boşlukları daha iyi tanımlamak için mobilyaların altından aydınlatmalar konmuş vesaire gibi birçok detayı görebiliyoruz. İşte fırın yüzeyinin üzerine cam bir kapak kapatıp tezgâh yüzeyini arttırmak gibi çözümler var. Bakın, bu bir yatak odası çözümü. Yani bu bir yatak odası ama anladığımız anlamda bir yatak odası değil. Ama oturma birimleri var, yatağı var, yatağın altında saklama birimleri var.

Merve Kurt Kıral: Bütün ihtiyaçlarımıza karşılık verebilecek boyutta.

Ö. Osman Demirbaş: Ve de bunun hayata geçme süreci de aslında bizim geleneksel anlamda inşaat kültürümüzden çok başka değil. Bakın, bu şu anda yapım aşamasında, tersanede bir gemi değil büyük bir yat projesi. Gördüğünüz gibi yapı elemanları düşey taşıyıcılar, yatay taşıyıcılar, kablolamalar, kablo kanalları, izolasyonlar vesaireler var. Bu da imalatları hani bunları biraz heyecan katalım diye gösterdim. Bu da bir öğrenci projesi, bir iç mimarlık öğrenci projesi. Yani bu mekânın tasarımında biz nasıl görselleştiriyoruz, nasıl çalışıyoruz? Yine gördüğünüz gibi planlar, kesitler ve 3 boyutlu çalışmalar. Ama tabii tabii çağa da ayak uydurmak lazım. Şimdi; ben bugün konuşmaya girmeyeceğim. İç mimarlık üretiminde süreçler neydi, şimdi ne, yarın ne olacak değil. Ama size çok kısaca 2 öğrencimin, eski öğrencimin yaptıkları projenin son sunumunu göstermek istiyorum. Çok kısa bir video müsaade ederseniz.

Merve Kurt Kıral: Memnun oluruz Hocam.

Ö. Osman Demirbaş: İç mimarlığın günümüzde geldiği noktayı da biraz bize anlatıyor gibime geliyor.

Merve Kurt Kıral: Öğrencimizin de emeğine sağlık. Gerçekten güzel bir tasarımdı.

Ö. Osman Demirbaş: Yani şunu aktarmak istedim. Aslında bizim işimiz mekânla ilgili, mekânı daha yaşanır kılmakla ilgili. Şimdi; buradan bunları tabii ben biraz projeleri koydum. Biraz da uzattım galiba toparlayayım çok da sıkıcı olmasın.

Merve Kurt Kıral: Hayır, çok keyifle dinliyoruz.

Ö. Osman Demirbaş: Teşekkür ederim. İç mimarlık ne değildir sorusuyla başladık. En başta onu söyledim. Ama burada açık açık söyleyeyim. İç mimarlık mimarlık değildir. Yani özellikle ilk karikatürü onun için koydum. “İç mimarlıktan iyi ki yatay geçişle mimarlığa geçmişim.” diyordu ya Mimar Sinan. Eğer öğrenci arkadaşların da mimar olma arzusu varsa bunu hızlıca hayata geçirmelerini öneririm. Çünkü iç mimarlık gerçekten başka bir şey yapar. Hani biz nasıl iç mimar olarak kendi kimliğimizi, duruşumuzu, yerimizi tanımlamaya çalışıyoruz. Aynı şekilde ne olmadığımızı bilmekte çok önemli. Oradaki isimsel yaklaşımdan ya da çağrışımdan dolayı yanlış bir yere gitmememiz lazım ki bu çok yaşanan bir durum. İç mimar mimar değildir! Peki, nedir o zaman? Kimdir iç mimar? İç mimarlık nedir? Kullanıcısı için sağlıklı, güvenli, kullanışlı, amacına uygun ve estetik açıdan hoş ortamlar elde etmek için bir mekânı iyileştirme sanatı ve bilimidir. “Sanatı ve bilimidir” dememizin sebebi şu; hem görsel anlamda yaşaması hoş, keyif veren hem de sağlıklı, doğru kurgulanmış çevreleri yaratmaktır. Dolayısıyla bu tür geliştirme projelerini planlayan, araştıran, koordine eden ve yöneten kişidir iç mimar. Çevre tasarımı da aslında tam bu noktada geliyor. Çevre tasarımı maalesef birçok kişi, birçok okul peyzaj mimarlığıyla çelişen ya da karışan bir şekilde tarifliyor. Hatta çok üzülerek görüyorum ki bazı okullar bunu böyle pazarlıyor. Bu beni çok üzüyor çünkü çevre tasarımı kesinlikle peyzaj mimarlığı demek değildir! Çevre tasarımı aslında orada bir çeviride de problem var diye düşünüyorum. O çünkü İngilizceden dilimize gelen bir kavram “Environmental Design” diye geçiyor. Yani çevresel tasarım, çevreye ilişkin tasarım, çevreye müdahale ederken çevre kelimesi tabii peyzaj mimarlığında da çok kullanılan bir kelime. Buradaki peyzaj anlamındaki dış çevre değil. Yani olabilir olmaz anlamında söylemiyorum, ama çevre dediğimiz asıl şey ilk slatıma götüreyim sizi. Hani ilk slayt değil de “Vitruvius Man” Vitruvius Adamı’nı gösterdiğim slayt kullanıcı odaklı demiştik ya o çevre işte kullanıcının yakın çevresi yani bensem sizin konunuz benim yakın çevrem. Mesela bakın şu anda size hitap ederken işte mesela kendime bir yerleşim oluşturmuşum. Çalışma odamdayım, arkamda kütüphanem var, önümde masam var, bilgisayarım var, yanımda notlarım var vesaire. Burası benim yakın çevrem ve bu yakın çevrenin doğru kurgusu benim size karşı yaptığım bu sunumda işimi kolaylaştırır ya da zorlaştırır. Mesela bazen masaya çarpıyorum, bilgisayar sallanıyor büyük ihtimal sizde görüntü sallanıyor. Böyle bir konforsuz durum var. Dolayısıyla aslında çevre tasarımı asıl tanımımız bu, ki bunu biraz daha spekülasyona sokup daha uç noktalara götürebiliriz. Yani mesela bir açık mekânda bireyin kendine tanımlı bir alan yaratması da aslında bir çevre tasarımı konusudur. Burada önemli olan kullanıcıdan çıkarak onun yakın çevresidir. Dolayısıyla “İç mimar kimdir?” sorusunda ben bunu okumuyorum. Böyle ekrana koyduğum şeyi okumayı sevmem. Büyük ihtimal okudunuz. Bu jenerik tanımları muhakkak ulaşacaksınız. Ama buradaki en önemli özelliklerden biri “yaşam kalitesini arttırmak, sağlık, güvenlik, refah ve çevreyi korumak için iç mekân tasarımına ilişkin şemalar, çizimler ve belgeler hazırlamaktır.” diyor sorumluluk olarak. O zaman iç mimarlık mı içmimarlık mı? İç mimarlık mı içmimarlık mı? diye sorayım. Bir daha vurgulayım daha güzel olur. O zaman iç mimarlık mı içmimarlık mı? Bence kırmızıyla altta yazdığım içmimarlık. Şimdi; TDK’ya gelelim. Neden birleşik yazmayı tercih ediyoruz bir grup iç mimar olarak. Bunların başında da başlarında gelenlerden biriyim. Başında da ben geliyorum demeyeyim. Birçok meslektaşım geliyor ki burada

mesela çok saygın, çok sevdiğim, saygı duyduğumuz çok şey öğrendiğimiz sevgili Turgut Kaçar Hoca'mın da ismini anmadan geçemeyeceğim. Ondan da birkaç alıntı yapacağım. Onun da çok değerli çalışmaları vardır bu konuda. Şimdi; TDK'ya baktığımızda TDK diyor ki; "belirtisiz isim tamlamaları, sıfat tamlamaları, isnat grupları, birleşik fiiller, ikilemeler, kısaltma grupları ve kalıplaşmış çekimli fiillerden oluşan ifadeler yeni bir kavramı karşıladıklarında birleşik kelime olurlar." Sevgili Dostlar, bunun altını çizelim yeni bir kavramı karşıladıklarında. Birleşik kelimeler belirli kurallar çerçevesinde bitişik veya ayrı olarak yazılabilir. Şimdi bunun altında hatırladığım 9 ya da 11 madde vardı. Bunun 3 nolu maddesi bizi ilgilendiriyor. "Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır." İşte; bizim elimizde olan durumda budur. Bakın iç mimarı ayrı yazdığımız da bir dış mimar algısı ister istemez oluşur. Ama siz iç mimarı birleşik yazdığımızda "iç" ve "mimar" kelimeleri bir araya geldiklerinde yeni bir anlam tanımlar, yeni bir kimlik tanımlar, yeni bir meslek tanımlar. Dolayısıyla bu iç mimarı birleşik yazmak sadece iç mimarlık mesleğinin kimliksel mevcudiyetiyle ilgili bir güç kazandırmak değil. Mimarlık mesleğine de daha saygılı, daha doğru bir duruştur. Ve TDK ne der? Ben TDK'la bu noktada bizzat görüşmeler yapmış bir kişi olarak söylüyorum. İçmimarlar Odasında çalıştığım dönemde TDK der ki; "Bir kelime eğer halk arasında kabul edildiyse, eğer yaygın kullanımı varsa ben bunu sözlüğüme alırım." Yaygın kullanımı olmadığı sürece ben kafama göre yapamam. Ne yapacağız? Siz bunu yaygın kullanacaksınız ve Türk Dil Kurumuna başvuracaksınız. Türk Dil Kurumundaki dil bilimciler, dil uzmanları bunu inceleyecek eğer kuralına uyuyorsa sözlüğümüze katacaktır. Dolayısıyla iş bize düşüyor. Eğer biz bunu böyle kullanırsak yarın, öbür gün Türk Dil Kurumunda bu kelime böyle geçecek. Yani Türk Dil Kurumu aslında bizden bekliyor. Burada birazcık şey gitmek istiyorum; konuyu biraz daha felsefi yönüyle ele alalım istiyorum. Şimdi; mimarlık ile mimarlıkla doğrudan ilişkilendirilen tüm disiplinler arasında ister istemez ve kaçınılmaz bir diyalektik ilişki var. Yani bunu inkâr edersek hata yapmış oluruz. Ki bununla neyi kastediyorum mesela; peyzaj mimarlığı, şehir bölge planlama, kentsel tasarım, iç mimarlık, endüstriyel tasarım, grafik tasarım, görsel iletişim tasarımı. Yeni tasarım disiplinlerine bakalım; etkileşim tasarım, deneyim tasarım bunların hepsinin mimarlıkla doğal olarak bir diyalektik ilişkisi var. Aslında sadece mimarlıkla değil, kendi aralarında da diyalektik ilişkisi var. Çünkü hepsini birleştiren üst tanım: Tasarım. Şimdi; bu iddiayı dillendirirken çok dikkatli olmamız lazım, çok temkinli davranmamız lazım. Çünkü diyalektiğin temelinde bir öteki kavramı var. Yani ister istemez diyalektik bir ilişkiden bahsediyorsak ötekiye gidiyoruz. Şimdi; bu da bizi bir yanılgıya sokabilir. Bu nedenle daha böyle felsefenin temeline gidip Platocu falan diyalektik üzerinden değil de biraz daha modern felsefeye gelip Hegel'in diyalektik tanımından gidelim. Hegel'in diyalektik modeli üzerinde gittiğimiz de -ki bunun yapıyı daha doğru şekilde oluşturacağına ben inanıyorum- ilişki biraz daha farklı oluyor. Mesela günümüz algısında özellikle Türkiye'de iç mimarlık tanımının doğrudan mimarlık üzerinden ya da mimarlıkla ilişkilendirilerek bu bağlamda oluşturulduğunu, önümüze konduğunu ve tartışıldığını inkâr edemeyiz, bunu göz ardı edemeyiz. Bu önümüzde olan bir durum. Bence çok yanlış bir durum. Onu aktarmaya çalışıyorum ve bu algı, bu durum çoğu zaman ne yazık ki kimlik problemlerini getiriyor ve birtakım sorgulamalara getiriyor bizi iç mimar olarak. Ben neredeyim, kimim gibi. Aslında mimarlara da aynı şeyi getiriyor. Diğer tasarım mesleklerine de getiriyor. Aslında temel problemimiz sevgili meslektaşlarım, çoğu zaman iç mimarlığın mimarlık ile olan bağlantısı kapsamındaki varoluşunun tanımlanmasındaki problem olarak söylenebilir. Yani hep kendini ilişkilendirmeye çalışıyor ya da o kendisiyle ilişkilendirmeye çalışıyor. Bunun sonucu da 2 uç tanımı ortaya çıkartıyor: öteki ya da öteki olma durumu ya da parçası, uzmanlığı olma durumu. Böyle ben bunu 2 eksen, 2 uçlu bir polar bir eksen olarak görüyorum. Bir tarafta öteki olma durumu, öbür tarafta uzantısı, parçası, uzmanlığı olma durumu var. Bu 2 uç noktanın da mesleğin özü, tanımı, eylemselliğini düşünerek yani mesleğin varoluşsal amacı kapsamında oldukça yanlış, tehlikeli sonuçlar doğuracak bir yaklaşım olduğunu düşünüyorum, iddia ediyorum. İç mimarlık,

hiçbir şekilde mimarlığın öteki olmamalı ya da mimarlığın uzmanlığı, uzantısı da olmamalı. Oysa bana sorarsanız durum şöyle bir şey. Bir varlık ve yokluk ikilemi arasında bir oluş durumumuz var. Ve bu süreç belirlenmiş varlığı yaratıyor. Buna işte “Determinate Being” diyoruz. Bu oluş süreci belirli varlığa; -ki burada bizim belirli varlığımız iç mimarlık- ne saf varlık ne de hiçlik olarak yaklaşıyor. Yani bu belirli bu varlıkla birlikte zaman ve tarih başlıyor. İç mimarlıkla aslına bakarsanız bir zanaat, bir bezeme eylemi olarak hayata geçmiş daha sonra bilimselleşerek, diğer disiplinlerle de etkileşerek kendini bir disiplin haline getirmiş bir oluş durumu. Dolayısıyla bir şeyden uzmanlaşarak, bir şeyden ayrılarak değil; bir şeyle kendi kendine oluşup, bir şeyle yaklaşarak aslında ilişkilerini kurmuş. Tekrar ben TDK’nın açıklamasına geliyorum: “Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.” Dolayısıyla iç mimarlık bence tam olarak buraya oturmuştur. O yüzden birleşik yazılmaktadır. Şimdi; burada şunu da çok hızlıca sizinle paylaşayım; iç mimarlık mesleğinin formasyon olarak eğitimine baktığımızda temel sanatlar, güzel sanatlardan doğduğunu görüyoruz. Bütün dünyada da bu böyle olmuş. Yani onun için dedim bir zanaat, bir bezeme sanatıyken daha bilimselleşiyor. Mimariye yaklaşıyor, mimariyle paylaşımları çoğalıyor. Ve kendi içinde daha teknik ve bilimsel bir yapıya bürünüp formel bir eğitime dönüşüyor. Bu da çok hoş bir gelişim. Ama özü bir şeyin içinden uzmanlaşarak gelmiyor aslında.

Merve Kurt Kıral: Evet tam da aslında IFI’yla alakalı bir sorum vardı ki,

Ö. Osman Demirbaş: Buyurun,

Merve Kurt Kıral: Sizin de görseliniz geldi. Uzun yıllar boyunca tabii IFI’de görev yapmış bir hem iç mimar olarak hem de eğitimci olarak birazcık bize IFI’den bahsedebilir misiniz Hocam?

Ö. Osman Demirbaş: Tabii ki.

Merve Kurt Kıral: Yani IFI nedir? İç mimarlar IFI’yi nasıl tanımlar? Çok kısa da olsa siz tanımladınız. Ama bir de IFI’ye üye olmak ne anlama gelir ya da ne kazandırır bize?

Ö. Osman Demirbaş: Şimdi; IFI -bu güzel soru- yani evet bizim özellikle bizim ülkemizde hep bir fayda ve yarar arayışı olduğu için bu soruyu ben değerli buluyorum. Çok da haklısın bu soruyu sormakta Sevgili Merve. Çünkü hem bireyler hem kurumlar bir ilişkiye girerken, bir paylaşım girerken bir oluşumun bir parçası olma yoluna girerken “Benim buradan kazancım ya da işte faydam ne olacak?” sorusunu ister istemez soruyorlar. Bu artık yaşamın kaçınılmaz bir parçası. Tabii IFI benim için biraz daha farklı. IFI’nin açılımını isterseniz bir konuşalım. ‘International Federation of Interior Architects/Designers’ diye geçiyor. Bunu tam Türkçeye çevirirsek çok anlamlı olmuyor ama Uluslararası İç Mimarlar/Tasarımcılar Federasyonu gibi. Şimdi; bunun sebebi de şu. Dünyanın farklı bölgelerinde kavramlarda nüanslar var. Yani interior design’ın daha geçerli olduğu ülkeler var, interior architecture’un daha geçerli olduğu ülkeler var. Her ikisinin de olduğu ülkeler var. Yani mesela Amerika’da her ikisine de rastlıyoruz. Avrupa’da interior design baskındı, ama son dönemde özellikle Almanya, İsviçre, Avusturya gibi ülkelerin ekonomik olarak da güçlenmeleriyle iç mimarlık tanımının daha yaygın olmaya başladığını görüyoruz ki; bence en son karşımıza çıkacak ülkelerden biri olan İtalya, Fransa gibi ülkeler de iç mimarlık, iç mekân tasarımında interior design’dan ayrışarak kendine yer bulmaya başladı. Burada bir parantez de açayım, çok detaya girmeyeyim, çok uzattım. Sıktık herkesi de herhâlde. Almandada da “Innenarchitektur” benim Almandam yok. Onun için yalnız telaffuz etmeyeyim. Birleşik yazılıyor. Orada da birleşik yazılıyor. Orada da öyle bir iddia var. Şimdi; Uluslararası İçmimarlık Federasyonu, iç mimarlık mesleğinin en üst kuruluşu. Bir üst

örgüt, ama IFI örgütlerin örgütü. Bireylerin örgütü değil. Bireysel bir abone (yanlış söyledim pardon) bireysel bir üyelik mümkün değil. Hayatımız aboneliklerle bağlantılı olduğu için artık kelime tercihlerinde de böyle algısal bir problem yaşıyoruz. Dolayısıyla IFI'ye üye olmak için aslında kendi çevrenizde, kendi ülkenizde, kendi ortamınızda başka bir bütünün üyesi olmanız gerekiyor. Bu ne olabilir? Mesela İçmimarlar Odası böyle bir bütündür. Siz İçmimarlar Odasına üyeyseniz, İçmimarlar Odası da IFI'ye üyeyse ki; öyle otomatikman üyesi oluyorsunuz ya da eğitim üyelikleri var. Mesela şu anda ben bütün misafir olduğum iç mimarlık bölümü olan okullara bunu söylüyorum: “Aman IFI'ye üye olun. Bu çok değerli.” Şu anda Çankaya Üniversitesi, Bilkent Üniversitesi, Atılım Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi, İzmir Ekonomi Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi IFI'nin üyeleri arasında, eğitim üyeleri arasında. Dolayısıyla bu üniversitelerin mensupları otomatikman IFI üyesi oluyor. Peki, IFI ne yapıyor? IFI bir non-governmental organisation NGO yani hükûmetleden bağımsız sivil bir örgütlenme ve non-profit diyorlar yani kâr amacı gütmeyen bir örgütlenme. Dolayısıyla IFI aslında üye aidatlarıyla ayakta duran ama bu arada sponsorluklarla da ayakta duruyor. IFI'nin en büyük önemi uluslararası network sağlaması. Tabii IFI daha çok profesyonel bir örgüt yani mesleğin icrasına, uygulamasına yönelik bir örgüt. Fakat son 10 senedir eğitim açılımını da yaptı. bir “Educational Taskforce” kurdular. Ben de bu 2019'dan beri bu Educational Taskforce'un fikir önderlerinden biriyim, çalışıyorum IFI'yle beraber. Dolayısıyla IFI olarak mesela ECIA işte European Council of Interior Design Accreditation onlarla birlikte işler yapmaya başlıyoruz. Türkiye'de bu iş çok değerli. Bu işi aslında adını analım biz çok Sevgili Hoca'mız Nilgün Çarkacı'dan öğrendik. Türkiye'de IFI'nin esamesi okunmazken Nilgün Hoca sadece kendi imkânlarıyla IFI'yla iletişim kurdu ve IFI'nin kongrelerine kendi başına katıldı. Ben de o zaman asistandım. Hatta meslektaşım, sevgili eşimle beraber Nilgün Hoca'nın yan ofisini paylaşıyorduk. İkimiz birden heyecanla Nilgün Hoca'dan dinlerdik. Sonra mesleğe atıldığımızda “Bu konuyu niye ileri götürmeyelim?” dedik. Bayrağı Nilgün Hoca'dan devraldık. O dönemde güzel işler oldu. İçmimarlar Odasını IFI'ye soktuk. Daha sonra IFI bana bir davet yaptı ve onların bir çalıştayına katıldım. Dünyada çok önemli bir dokümandır 12 sene önce, 11 sene önce düzeltiyorum yazdık: “World's Interior Declaration” Dünya İç Mekânlar Deklarasyonu ki; bu deklarasyonu dünyada 160'ın üzerinde şehir imza altına aldı. “Ve ben iç mimarlığı tanıyorum, yerel yönetimlerimde bu doğrultu da hareket edeceğim.” dedi. Bunlardan biri de İzmir'dir. Türkiye'de sadece İzmir'imiz aldı, ama çok kısa zaman içinde İstanbul ve Ankara'da imzalayacak. Oranın kavram yaratıcılarından ve imzacılarından biriydim o metnin. Daha sonra da aday gösterildim. Seçimde 2014-2015 yılları arasında yöneticiliğini yaptım. Daha sonra şu anda Bahçeşehir Üniversitesi İçmimarlık Bölüm Başkanı'mız Prof. Dr. Sezin Tanrıöver yönetime seçildi. Şu andaki yönetimde Sezin Hoca hâlâ var. Aynı zamanda İçmimarlar Odası Başkanı Emrah Kaymak da IFI'nin başkanı olarak seçildi. Dolayısıyla her zamankinden daha yakınınız şu anda IFI'ye.

Merve Kurt Kıral: Emekleriniz için teşekkür ederiz. Sezin Hoca'ma da eğer buradan bizi izliyorsa selam göndermek isterim. O da yine Bilkentten benim hocamdı. Saygılarımı gönderiyorum.

Ö. Osman Demirbaş: Şimdi; son olarak çok da uzattık, ama son olarak madem IFI'yi sordunuz. IFI'nin de bununla ilgili açıklamalarını söyleyeyim. IFI diyor ki; “İç mimar iç mekânların işlevsel ve seviyeli olabilmesine ilişkin problemleri tanımlayarak araştıran ve yaratıcılığını katarak çözen, mekân tasarlayan, tasarım analizi yapan, şantiye denetimi, yapı sistemleri, estetik, iç mekâna gelişkin konstrüksiyon bilgisi, donatı, malzeme, ekipman konusunda bilgi veren iç mekâna ilişkin çizim ve dokümanları hazırlamak üzere eğitim ve deneyimle donanmış kişidir.” diye tanımlıyor. Burada sözlerimi bitirirken, bizim demin ismini andığım çok Sevgili Turgut Hocam'dan bir alıntı yapacağım bu iç mimarlığı birleşik yazmakla ilgili. Turgut Hocam diyor ki: “Yani bunu şuna benzetebiliriz.” diyor: “‘Deve’ ve ‘kuş’ ayrı ayrı yazıldığında 2 ayrı varlığı belirtir.” diyor: “Ama

birleşik yazdığınızda devekuşu artık ne devedir ne de kuştur. O yeni bir varlıktır.” diyor. Ben sözlerimi böyle bitireyim. Çok teşekkür ediyorum sabrınız için.

Merve Kurt Kıral: Hocam, çok teşekkür ederiz. Çok güzel bir sunuş oldu. Çok bilgilendik, çok aydınlandık. İzninizle ben de buradan teşekkür eden hocalarımı size okumak isterim.

Ö. Osman Demirbaş: Tabii çok mutlu olurum.

Merve Kurt Kıral: Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Dekanımız Sayın Prof. Dr. Sare SAHİL “Saygıdeğer Prof. Dr. Özgen Osman Demirbaş Hocam, Ostim Teknik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi olarak değerli ve etkileyici bilgileriniz ve anlatımınız için teşekkürlerimizi sunarız.” diyor kendileri. Başka hemen bakıyorum.

Ö. Osman Demirbaş: Sare Hoca’ma ben de saygılarımı iletiyorum. Çok teşekkür ediyorum bu daveti için.

Merve Kurt Kıral: İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölüm Başkanımız Dr. Öğr. Üyesi Gizem KUÇAK TOPRAK “İç mimarlık meslek disiplini bilim alanı ve diğer alanlar ile ilişkisi üzerine verdiğiniz, paylaştığınız değerli bilgiler için çok teşekkür edriz.” diyor.

Ö. Osman Demirbaş: Ben, çok teşekkür ediyorum Gizem Hoca’ma sağ olsun.

Merve Kurt Kıral: Bir öğrencimiz: “Kesinlikle ufuk açıcı bir sunum izliyoruz.” diyor. Şimdilik yorumlarımız bunlar.

Ö. Osman Demirbaş: Çok nazik, çok teşekkür ederim.

Merve Kurt Kıral: Sorularınız varsa hızlıca yazabilirsiniz arkadaşlar Hoca’mızı kaçırmadan sorabiliriz. Dilerseniz son olarak siz de bizi dinleyenlere iç mimar öğrencilerimize ne gibi önerilerde bulunursunuz gelişen teknolojiyle birlikte ne gibi önerileriniz olur? Tasarım eğitiminde nelere dikkat etmeliyiz?

Ö. Osman Demirbaş: Evet, bu güzel bir soru. Yani muhakkak kod yazmayı öğrensinler. Yani artık günümüzde hangi meslek alanında olursak olalım kod yazmayı öğrenmemiz gerekiyor. Ben de inanın buna uğraşıyorum şu anda. Bu yaşta biraz zor oluyor bir şeyleri öğrenmek ama kod çok önemli bir hâle geldi. İkincisi, lütfen mesleğinizin sınırlarını zorlayın. Bakın, mesela bilgisayar oyunu sektöründe çok ciddi tasarımcılara yer var artık. Ki çok sıkı bilgisayar oyunlarını düşündüğünüz de aslında onların çok popüler olmasının en büyük sebebi görselleri. Bu görsellerde de mekân tasarımı çok önemli. Eee ikincisi de tabii, dünyanın gidişatını takip etmek lazım. Sanal gerçeklik, arttırılmış gerçeklik gibi...

Merve Kurt Kıral: Yapay zekâ.

Ö. Osman Demirbaş: Yapay zekâ gibi konuları muhakkak öğrenmelerini öneriyorum. Bu noktalarda kendilerini geliştirirlerse mutlaka profesyonel hayata atıldıklarında bir adım önde olacaklar. Bir ikincisi de, iç mimarlığın niş alanlarını keşfetsinler. Yani mesela yine bakın aklıma gelen isimlerden biri Kaan Ödemiş diye bir meslektaşımız vardır. Aydınlatma alanında çalıştı hep. Türkiye’deki aydınlatmadaki çok saygın iç mimarlardan biridir. Yani bu çok önemli bir unsur. Bir

sürü iç mimar meslektaşımız var böyle Kaan geldi aklıma. Ona da sevgilerimi göndereyim buradan. Dolayısıyla kendilerine niş alanlar bulsunlar. O zaman hep önde olurlar. Çok da keyifli bir meslek hayatları olur.

Merve Kurt Kıral: Hocam, Atılım Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölüm Başkanı Elif Güneş Hoca'mız da size teşekkürlerini iletirler.

Ö. Osman Demirbaş: Sevgili Elif Hoca'ma da çok sevgiler, çok teşekkür ediyorum.

Merve Kurt Kıral: Hocam, çok çok teşekkür ederiz. Çok kıymetli bir sunuştu. Bence hepimize birçok şey kattığına da eminim. Bizi kırmayıp tekrar davetimizi kabul ettiğiniz için, bize zaman ayırdığınız için çok çok teşekkür ederiz. Tekrar görüşmek üzere başka bir...

Ö. Osman Demirbaş: Sevgili Merve, ben çok teşekkür ederim. Benim için çok değerli bir oturdumdu. Öncelikle sabrınız için çok teşekkür ederim. Şimdi; saate baktım, çok uzun konuşmuşum. Herkesten özür diliyorum. Sabrı için teşekkür ediyorum. Biliyorsun tabii biz de kaptırıp kendimizi upuzun konuştuk. Sabrı için teşekkürler, davetiniz için ayrıca Sabrı için teşekkürler. Ben genç üniversitelerimizin, genç bölümlerimizin bu girişimlerini çok değerli buluyorum. Onun için çok çok teşekkür ediyorum. Ayrıca da sesim için özür diliyorum. Birkaç gündür hastayım. Böyle sevimsiz bir ses tonu var. Tekrar tekrar teşekkür ediyorum. Başarılar diliyorum. İnşallah yüz yüze de görüşmek nasip olsun. Bir fırsat bulduğumda üniversitenizi mutlaka ziyaret edeceğim.

Merve Kurt Kıral: Çok memnun oluruz Hocam. Biz de sizi yüz yüze ağırlamaktan büyük bir onur ve keyif duyarız. En kısa zamanda görüşmek üzere o zaman diyorum.

Ö. Osman Demirbaş: Çok teşekkürler. Bütün öğrenci arkadaşlara başarılar diliyorum. Tüm bölüme ve üniveristeye sevgiler, teşekkürler.

Merve Kurt Kıral: Çok teşekkürler Hocam. Sağ olun.

*** Video burada sona eriyor. ***